

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-04-23

Vår referens

Caroline Möncke Almberg

Stadsjurist

caroline.monckealmberg@malmo.se

Genomlysning av visselblåsarfunktion

STK-2024-1681

Sammanfattning

Stadskontoret har initierat en extern genomlysning av visselblåsarfunktionen två år efter införandet i enlighet med de av kommunstyrelsen beslutade riktlinjerna, STK-2022-455. Den externa utredaren har bedömt att staden i huvudsak uppfyller kraven i lagstiftningen men att vissa områden kan utvecklas och förfinas för att göra funktionen mer effektiv och robust. Stadskontoret överlämnar förslag till åtgärder med anledning av de rekommendationer som framkommit i rapporten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till åtgärder med anledning av Rapport Genomlysning av visselblåsarfunktionen i Malmö stad och dess förmåga att hantera visselblåsarärenden och lägger rapporten till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Genomlysning av Malmö stads visselblåsarfunktionen. Slutrapport
- G - Tjänsteskrivelse KSAU 250428 Förslag på åtgärder med anledning av Rapport genomlysning av visselblåsarfunktionen
- Rekommendationer från granskning, visselblåsarlagen

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-04-28

Kommunstyrelsen 2025-05-07

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Samtliga helägda bolag

Intern kontroll, stadskontoret

Kommunikationsavdelningen, stadskontoret

Ärendet

Visselblåsarfunktionen infördes i Malmö stad den 1 juli 2022. Kommunstyrelsen har i samband med införandet beslutat om riktlinjerna för funktionen där det anges att en extern granskning ska genomföras efter två år, (STK-2022-455). Stadskontoret har initierat en extern genomlysning av visselblåsarfunktionen i syfte att se hur väl den lever upp till lagstiftningens krav och för att få förslag på hur den kan utvecklas för att bli mer effektiv och robust.

Under slutet av 2024 påbörjades granskningen av Helena Sjöholm, Direndi AB, och arbetet slutfördes den 28 februari 2025. Bolaget är specialiserat på bland annat anti-korrupsionsarbete.

Genomlysningen baseras på dokumentation om Malmö stads visselblåsarfunktion. Utredaren har analyserat materialet i förhållande till lagstiftningens krav på visselblåsarfunktioner, likväl som den internationella vägledningen för visselblåsarssystem (ISO 37002:2021). Intervjuer har också genomförts för att få en bild av hur arbetet fungerar i praktiken.

De legala ramverk som analysen bygger på är:

- Skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (2021:890). Lagen är väsentlig då den definierar krav en verksamhetsutövare (inom det offentliga som privata) ska leva upp till.
- Årsredovisningslagen (1995:1554) och kravet på hållbarhetsredovisning och därmed regelverket ESRS (European Sustainability Reporting Standards). Motivet till att dessa regelverk har tagits med är att de gäller för Malmö Stadshus AB och anger vilken information om visselblåsarfunktionen som bolag ska rapportera i sin årsredovisning.

Slutsatsen i granskningen är att Malmö stads visselblåsarfunktion uppfyller lagkraven i stort, men rekommendationen är att utveckla och förfina vissa områden. Stadskontoret har valt att bemöta rekommendationerna i ett exceldokument, se bilaga ”Rekommendationer från granskning, visselblåsarlagen.”

Huvudsakliga rekommendationer från genomlysningen:

- Förtydliga syftet med visselblåsarfunktionen.
- Förtydliga vilka verksamheter inom Malmö stad som ska ingå.
- Förtydliga verksamheternas åtaganden, till exempel att utse kompetenta kontaktpersoner som kan agera självständigt.

- Förtydliga principer som gäller när missförhållanden konstateras (polisanklagelser eller rapportering enligt andra lagkrav).
- Ge en samlad beskrivning av rapportörs rättigheter och skyldigheter.
- Tydliggör chefers och medarbetares åtaganden att motverka repressalier.
- Dokumentera funktionens arbetssätt att skydda mot repressalier.
- Säkerställ att nya medlemmar i visselblåsarfunktionen utbildas i hur personuppgifter ska hanteras innan de tillträder uppdraget.
- Följ upp med ett visst intervall att personuppgifter skyddas samt att eventuella avvikelser rapporteras till kommunstyrelsen och berörd nämnd eller bolagsstyrelse.
- Tydliggör verksamheternas åtagande att samarbeta med Arbetsmiljöverket vid en eventuell granskning.

Stadskontoret har redan påbörjat arbetet som innefattar revidering av styrdokument, utbildningsinsatser, kommunikationsinsatser och uppdatering av information på Komin och hemsidan, se bilaga ”Rekommendationer från granskning, visselblåsarlagen.” Arbetet involverar ett flertal personer på kommunikationsavdelningen och intern kontroll på stadskontoret samt visselblåsarfunktionens kontaktpersoner på förvaltningar och bolag. Merparten av åtgärderna kommer att genomföras under 2025, dock kommer kommunikationsinsatserna att pågå längre. Arbetet kommer att följas upp i samband med att visselblåsarfunktionens årsrapport presenteras för kommunstyrelsen våren 2026.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret anser att granskarens slutsatser och rekommendationer ger ett bra underlag för att arbeta vidare med att utveckla visselblåsarfunktionen och arbetssätten.

Förslaget är att kommunstyrelsen godkänner förslag till åtgärder med anledning av Rapport Genomlysning av visselblåsarfunktionen i Malmö stad och dess förmåga att hantera visselblåsarärenden och lägger rapporten till handlingarna.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare
Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör